

UTSTYR FOR SAMLERE

av Johannes Hanto

NAGS - foreningene har i den siste tiden fått en del nye medlemmer som ikke har drevet så mye med mineral- og fossilsamling tidligere. Ut fra egne erfaringer vil jeg derfor ta for meg litt om hva en trenger av utstyr for å kunne, i dobbelt forstand, få mest mulig utbytte av sin nye hobby. Samtidig vil jeg forsøke å gi noen praktiske råd om det å samle stein - og mineraler.

Geologihammer er som navnet forteller, en spesialhammer for geologi. Den veier ca 900 g, og bakenden er formet som en pigg. Pris ca kr 340,- Kan også leveres med futteral som kan festes til beltet og liten krafse som kan påmonteres. Istedenfor geologihammer er det mange som bruker en **slager** (liten slegge/håndslagge). Dette kan fås i jernvarehandel (tilsv) i forskjellige størrelser. Selv bruker jeg en som veier 1 1/4 kg. Pris fra ca. kr 50,-. NB! Kontroller at den er sikkert skjefet, antagelig må man gå opp til ca det dobbelte i pris for å få en som har tilfredsstillende kvalitet på skjeftingen. I tillegg bør en ha tilgjengelig en mindre hammer for "trimming" av steinprøvene/stuffene. Til dette bruker jeg for min del en **murerhammer** som er lettere enn en geologihammer. Den kan derfor også anbefales til barn. Bakenden er flat og kan brukes som et lite graveredskap. Pris varierende (ca 180,-?). Snekkerhammaren er ubrukbar fordi godset i disse normalt er for hardt og sprøtt til vårt formål.

Meisel må alle ha. **Flatmeisler** er etter min mening mest anvendelig dersom en skal ha en "all round"-meisel. De kan også fås i jernvarehandel (tilsv), pris alt etter kvalitet og størrelse (ikke velg for liten!).

Piggmeisler egner seg også godt og kan i noen sammenhenger også være bedre enn flatmeislene. Mange vil dessuten finne ut at det er nødvendig alltid å ha reservemeisel for hånden (en meisel er lett å miste ned mellom steinblokker, glemmes igjen på en forekomst eller den kan gå i stykker) og derfor kan en jo velge å anskaffe en meisel av hver type. NB! Kvaliteten på meisler er varierende, men er som regel i samsvar med prisnivå!

Hammer og meisel er uten tvil "hovedgjensstander" for å kunne utøve vår hobby. Imidlertid vil de fleste ganske raskt finne ut at annet utstyr også kan være nødvendig. Det etterfølgende omtaler dette.

Vernebriller er de fleste av oss for lite flinke til å bruke. Spesielt bør slike brukes av dem som til daglig ikke bruker andre typer briller.

Vernesko burde også vært brukt av flere. Spesielt når vi ferdes på steder med store løse steinblokker er denne typen fottøy viktig.

Hjelm hører også med til utstyr som bør være tilgjengelig. På organiserte turer oppgis det vanligvis i turbeskrivelsen om det er behov for hjelm, og om den enkelte kan få låne hjelm i foreningen. En sykkelhjelme, som mange har i dag, kan i mange tilfeller gjøre nytten. NB! La ikke hjelmen bli liggende ubenyttet dersom du først har tatt den med.

Ryggsekk er nødvendig for å få bragt "fangsten" hjem. **Skulderveske** kan også være anvendelig (kanskje mest anvendelig for dem som synes de allerede har nok stein hjemme

forts. side 210

.... forts. fra side 209

fra før og for dem som bare samler mikro-stuffer). Mange vil imidlertid finne en slik for liten, en skal jo ha plass til litt mat og drikke samt ekstra klær også. I tillegg kan tilbakeveien fra en forekomst virke lenger enn den egentlig er dersom bærerredskapen er for liten og for dårlig.

Kasse (liten åpen redskapskasse i plast med bærehåndtak) for innsamling av mineraler kan være praktisk. Selv har jeg funnet en slik spesielt nyttig når en beveger seg litt fra sted til sted f. eks. i større steinbrudd. Fordelen med en slik er også at en får bedre sjanse til å grovsortere steinprøvene etter innsamling, slik at kun de beste tas med hjem. Det er jo ikke sikkert at de første stoffene en finner på en forekomst, er de beste.

Papir til å pakke inn det en har funnet må alltid være med på steintur. Dermed unngår en at mineralene/ fossilene gnisser mot hverandre og blir skadet. Ferdig tilskårede halve, evt 1/4 "Aftenposten-sider" kan anbefales.

Navnelapp pakkes inn sammen med stuf-fen (NB! Husk skrivesaker!). På organiserte turer er det normalt turlederen som best kan fortelle en hva en har funnet. Og, - noter alltid **funnstedet** på lappen. Funnstedet kan også være en viktig inngangsverdi med tanke på

mineralbestemmelse i ettertid. Et mineral med kjent funnsted er svært mye mer interessant enn et mineral en ikke vet hvor er fra.

Plastose nyttes til å legge de innpakkede steinene ned i. Har en tatt med seg mye, er det en fordel ikke å blande mineraler fra flere forekomster i samme plastpose, spesielt hvis en tror det vil gå litt tid før en har fått gått gjennom materialet hjemme og en ikke har vært flink til å notere funnsted.

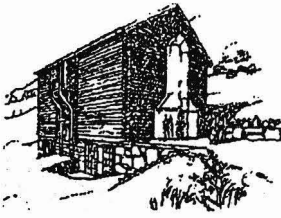
Diverse annet utstyr kan også være aktuelt, f. eks. **arbeidshansker, forstørrelsesglass** (minst 10 - 15X) og **eske(r) med bomull** (for å ta vare på spesielt små og skjøre mineraler).

Og så til slutt: Ikke vær redd for å spørre andre om hva du kan ha funnet. Innen denne hobbyen er ingen spørsmål dumme. Kun ved å spørre kan en utvikle seg selv som amatør-geolog og slippe å ha "gudene-må-vite-hva-det-er-for-no' -mineraler" i sin samling.

God tur!

I alle utgaver av STEIN vil det være et godt utvalg av forretninger som annonserer sine varer for steinfolket. Bruk dem!

red.

FOSSHEIM STEINSENTER
N-2686 LOM
tlf. 61 21 14 60

Ope heile året

- med mykje nytt og spennande frå haustens innkjøpsrunder.
Ring - eller skriv oss - vi sender gjerne liste!

FJELL-NOREG
Storgt.46, N-2600 LILLEHAMMER
Tlf. 61 26 34 66